

Göteborgs Stad

Social resursförvaltning

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2010-04-08
Diarienummer 0294/09

Stabs- och projektenheten

Louise Bergman
Telefon 031-367 90 17 Fax 031-367 90 12
E-post: louise.bergman@socialresurs.goteborg.se

Genomförande av "Projekt Volontär" i Nicaragua

Förslag till beslut

Social resursnämnd beslutar:

att Social resursförvaltning ska ha ett övergripande samordnings- och uppföljningsansvar för "Projekt Volontär" i Nicaragua.

Sammanfattning

Syftet med "Projekt Volontär" i Nicaragua är att erbjuda tre-sex personer mellan 18-21 år ett frivilligt individuellt program, som innefattar att under ett år arbeta som volontär i sociala projekt tillsammans med polisen i Nicaragua. De unga kommer också att få möjlighet att studera på grundskole- eller gymnasienivå via Svenska skolan och de kommer att bo i polisfamiljer. Målgruppen för programmet är unga från socialt utsatta miljöer som önskar bryta upp från en destruktiv livssituation och som vill utveckla sin identitet på en ny plats. Det förväntade resultatet är att den unge får möjlighet att utveckla en mer positiv bild av sig själv, känner meningsfullhet och uppnår en känsla av att kunna påverka sitt liv. Väl hemma i Sverige efter vistelsen är det förväntade resultatet att programmet har stärkt den unges chanser att gå vidare till utbildning eller arbete och att den unge på sikt kan leva ett självständigt liv utan social problematik. Projektet går helt i linje med EU:s satsning på unga med begränsade möjligheter och förvaltningen önskar förbereda en EU-ansökan inom programmet Ung och Aktiv i Europa. År 2010 finansieras projektet inom ramen för det kommunbidrag som tilldelades nämnden för insatser riktade till utsatta ungdomar.

Social resursförvaltning

Michael Ivarson
Tillförordnad förvaltningschef

Bilagor

Bilaga 1. Projektbeskrivning av "Projekt Volontär" i Nicaragua

Ärendet

2009-09-23 beslutade Social resursnämnd att uppdra åt förvaltningen att utreda möjligheterna för ett projekt som innebar att ungdomar under en längre tid kunde bo och arbeta som volontärer i Nicaragua. Projekteringen skulle ske i samarbete med de två stadsdelsnämnder som visat intresse för projektet och med polisen i Göteborg. Det färdiga förslaget underställs Social resursnämnd för beslut om att delta i genomförandet av projektet.

Bakgrund

Under 2002 gav Ann-Charlotte Norrås, före detta länspolismästare i Västra Götaland, kommissarie Mats Palmgren i uppdrag att tillsammans med politiker och tjänstemän inom Göteborg Stad ta fram ett antal nya förslag på insatser till unga i riskzon. Ett av förslagen som då kom upp var volontärarbete i Latinamerika. Denna idé har levt vidare under ett antal år och har konkretiserats av Mats Palmgren, eftersom han är ledare för ett moderniseringsprogram av nicaraguansk polis som svensk polis bedriver med finansiering av Sida. Tillsammans med Nicaraguas biträdande rikspolischef, Mercedes Ampie, har en projektidé tagits fram som innebär att låta unga svenskar arbeta ideellt tillsammans med polisen i Nicaragua i olika sociala projekt. Under 2008/2009 visade Lärjedalens socialchef Juan Navas och Biskopsgårdens socialchef Lena Säljö intresse i frågan.

Samtal fördes mellan ovanstående socialchefer, biträdande chef för polisen i Storgöteborg Mats Palmgren samt Social resursförvaltnings tillförordnade förvaltningschef Michael Ivarson, tillförordnad verksamhetschef Marie Larsson samt enhetschef Louise Bergman kring möjligheten att genom volontärarbete erbjuda ett alternativ till befintliga åtgärder för ungdomar som lever i utsatta miljöer, med begränsade möjligheter, som behöver hjälp med att bryta upp från sin kamratgrupp och utveckla sin identitet på en helt ny plats. De unga behöver få möjligheten att få positiv bekräftelse, bli tagna på allvar, göra nytta och få vara "någon" i samhällets ögon. Genom detta kan den unge också öka sina möjligheter att få arbete och leva ett självständigt liv.

En projektbeskrivning skrevs av Social resursförvaltning och i oktober 2009 tog Social resursnämnd beslut om att projektera vidare utifrån projektbeskrivningen. Louise Bergman utsågs som projektledare med Marie Larsson som närmaste chef. Polisen har ända sedan begynnelsen på olika sätt deltagit i formuleringen av projektet och Polisområde Göteborg har visat intresse av att på olika sätt stödja verksamheten.

Den 3 februari 2010 åkte Lena Säljö, Juan Navas, Marie Larsson och Louise Bergman på en studieresa till Nicaragua för att lära känna eventuella projektansvariga, få förståelse för polisens arbete, träffa familjer som visat intresse att inackordera svenska ungdomar samt göra ett besök på Svenska skolan. Studieresan syftade till att på plats förvärva nödvändig kunskap om projektets olika delar och att få en uppfattning om den situation de tilltänkta unga vuxna skulle befinna sig i vid ett eventuellt genomförande av projektet. Dessa erfarenheter bedömdes viktiga för att få ett helhetligt beslutsunderlag. Resan resulterade i att de medverkande representanterna känner stort förtroende för projektansvariga, inackorderingsfamiljerna samt personalen på Svenska skolan och arbetsgruppen samstämmigt uppfattar att projektet är möjligt att genomföra.

Under 2010 pågår ett särskilt projekt inom Social resursförvaltning med uppdraget att genom metodutveckling hitta och genomföra ett antal nya insatser för unga i riskzon som innebär positiva förändringar. Projektet förkortas MIR (Metodutveckling av Insatser för unga i Riskzon). Pilotprojektet i Nicaragua ska ses som en del av detta mer övergripande uppdrag.

Förvaltningens överväganden

Det finns ett stort behov av att hitta alternativa metoder för ungdomar som lever i utsatta miljöer, med begränsade möjligheter, som behöver hjälp att bryta upp från sin kamratgrupp och utveckla sin identitet på en helt ny plats. Förvaltningen vill nu tillsammans med SDF Biskopsgården och SDF Lärjedalen pröva möjligheten att låta ett antal unga arbeta som volontärer i Nicaragua. Detta går helt i linje med EU-satsning på unga med begränsade möjligheter där man förespråkar just volontärarbete.

Att leva i socialt utsatta miljöer och i ett utanförskap där arbetslöshet och i vissa fall kriminalitet är en del av vardagen påverkar den unges uppfattning om möjligheterna i livet. Grundtanken i programmet är att ungdomarna ska få känna att de behövs genom att göra ett socialt arbete som inte bygger på vikten av materiella ting utan på människor och deras engagemang och hjärta. Att få resa till Nicaragua ger en möjlighet att bryta med gamla mönster. Att arbeta som volontär och göra en god insats kan bidra till en positiv utveckling av den egna självbilden och kan på sikt hjälpa den unge att hitta sin väg i livet. En viktig del i programmet är att den unge får möjlighet att ta igen en ofullständig skolgång med stöd av individuell handledning. Positiva förändringar i skolprestationen har i flertalet studier påvisat hänga ihop med minskning av destruktivt- och normbrytande beteende. Dessutom är det enklare att ta sig in på arbetsmarknaden väl hemma i Sverige med en fullständig skolgång.

Anledningen till att just Nicaragua blir målet för programmet är främst att det under många år har funnits ett upparbetat samarbete mellan Sverige och Nicaragua. Idag finns det goda relationer länderna emellan genom det samarbete som den svenska och nicaraguanska polisen har genom bland annat tillförordnade biträdande chef för polisområde Storgöteborg, Mats Palmgren. Det finns även tidigare erfarenheter från Göteborg via Mats Carlsson, samhällslärare på Kortedalagymnasiet och sedermera Angeredsgymnasiet, som har lång erfarenhet av praktikutbyte med Nicaragua. 1995 startades ett utbytesprogram för gymnasieungdomar som innebär ett praktikutbyte med Nicaragua. Varje år har cirka ett tiotal ungdomar fått möjligheten att besöka Nicaragua, både flickor och pojkar, vilket i dagsläget innebär drygt 100 ungdomar. Resorna har varit ett ömsesidigt utbyte på så vis att nästan samma antal nicaraguanska elever har kunnat besöka Göteborg. Nästan helt utan undantag har deltagarna fungerat exemplariskt i sitt nya värdland. Motivet för utbytet är och har varit att stötta ungdomarna i deras mognadsprocess och Mats Carlsson ser inget annat pedagogiskt verktyg som är mer effektivt än just den här typen av praktik. Det erbjuder ungdomarna något som är annorlunda och spännande, är lite "farligt" men ändå tillräckligt tryggt. De behöver matchas mot lagom stora utmaningar, men att de hela tiden känner trygghet att de kommer att klara sitt arbete och vistelsen. Ungdomarna återkommer med starkare självförtroende och större mognad. Det finns också de lite äldre praktikanterna (via en biståndsorganisation) som Mats Carlsson träffat och handlett genom åren och som brukar stanna i Nicaragua åtta månader. Påverkan på dessa 20-30 åringar beskriver han som större än någon annan händelse tidigare i deras liv. De blir mer solidariska, insiktsfulla, trygga med sig själva och självständiga.

Den resa som medarbetarna från Social resursförvaltning, SDF Lärjedalen och SDF Biskopsgården gjorde till Nicaragua gav en inblick i den nicaraguanska polisens arbetssätt och värdegrund. I Nicaragua finns inte den militarism som man kan se hos polisen i andra länder i Latinamerika (som till exempel Honduras, El Salvador och Guatemala) där tankar om hårdare tag och våld genomsyrar polisen. I Nicaragua förespråkas i stället dialog och relationsskapande arbete och ett exempel är att ungdomspoliser inte bär vapen. Värdegrunden hos polisen i Nicaragua är väl anpassad till detta projekts syfte. Arbetet bygger på humanistiska värden, prevention mer än repression, icke-våld och allt arbete sker med ett jämställdhetsperspektiv. Många poliser

i Nicaragua har tidigare arbetat som volontärer i lokalsamhället och många poliser motiverar sitt arbete med att ”jag kommer själv från folket och samhället, mitt jobb är att hjälpa till”. Trots att Nicaragua är ett fattigt land finns en grundläggande respekt för liv. Folket har en tydlig lojalitet med polisen och känner tillit inför myndigheten.

Medarbetarna från projektet i Göteborg känner stort förtroende för projektledningen i Nicaragua, de personer som arbetar på polisstationerna där de unga ska arbeta, personalen på Svenska skolan samt de familjer där den unge ska bo. Under resan till Nicaragua träffade representanterna från Göteborg Stad socialminister Lic. Marcia Ramirez (ministra de la familia) som var positiv till projektet och beredd att stödja det med avtal om det skulle behövas. Ett möte ägde också rum med den nicaraguanska motsvarigheten till Ungdomsstyrelsen som också ser programmet som positivt och stöttar projektet.

Programmet kommer enligt Göteborgsrepresentanternas uppfattning inte att innebära några ökade säkerhetsrisker jämfört med livet i Göteborg. Varken Svenska skolans personal eller personal från SIDA som bor i Nicaragua med sina barn ser några problem med den allmänna säkerheten i landet. De unga kommer att bli väl omhändertagna både av polisen och i de familjer där de ska bo. En svårighet dock kan vara att motivera ungdomen att stanna kvar om hemlängtan blir stor. Detta behöver tas i beaktning och programmet behöver därför ge den unge så mycket stöd att han/hon klarar att vara kvar den första tiden då det kan vara svårt att finna sig i ett nytt sammanhang med ett nytt språk och en helt ny miljö.

Stadsjuristerna inom Göteborg Stad har gått igenom projektbeskrivningen och ser inga juridiska hinder i upplägget. Sammanfattningsvis anser Social resursförvaltning, socialcheferna i SDF Biskopsgården och SDF Lärjedalen att projektet är väl värt att pröva i en pilotomgång. Allt tyder på att programmet kommer att innebära något positivt för ett antal ungdomar som i dagsläget inte finner en fungerande sätt att utvecklas på i Göteborg.

Samverkan med personalorganisationerna

Samverkan sker på LSG i april 2010.

Samverkan inom kommunen och med andra aktörer

Projektet sker i samverkan med SDF Lärjedalen och SDF Biskopsgården samt stöttas av Polisområde Göteborg.

Barnperspektivet

Målgruppen för projektet är unga vuxna över 18 år. Dock har hänsyn tagits till eventuella småsyskon genom att nätverksmöten kommer att hållas kontinuerligt med den unges nätverk innan och under vistelsen i Nicaragua. Syftet med detta är skapa trygghet hos de inblandade och att stärka nätverket så att den eventuella oro som kan infinna sig kan hanteras på ett funktionellt sätt. På dessa träffar får nätverket också till sig berättelser och dokumentation från ungdomens vistelse i Nicaragua.

Ekonomiska konsekvenser

År 2010 finansieras Social resursförvaltnings kostnader för projektet inom ramen för det kommunbidrag som tilldelades nämnden för insatser riktade till utsatta ungdomar. Exempel på utgifter är kostnader för förberedelser, kostnader i samband med kontakter med projektledningen i Nicaragua och kostnader för utvärdering. De kostnader som följer av de ungas deltagande i projektet bekostas av den stadsdel som har befolkningsansvaret, utifrån ett individuellt biståndsbeslut.

Projektet finansiering i framtiden

Det saknas finansiering för beräknade kostnader för projektet 2011, vilket innebär att 175 000 behöver avsättas för att bekosta uppföljning och utvärdering vid projektets slut 2011. Finansieringsfrågan får hanteras av förvaltningen inför kommande budgetarbete.